

НА КОЛЕГІЇ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

23 листопада 2006 р. відбулося чергове засідання колегії ФДМУ.

До порядку денного були включені такі питання:

1. Про діяльність ФДМУ в сфері приватизації державного майна за 9 місяців 2006 р. (доповідач – А. С. ГРИНЕНКО, заступник Голови ФДМУ).

2. Про стан управління державними корпоративними правами за результатами господарської діяльності ВАТ за 2005 р. та I півріччя 2006 р. (доповідач – В. В. ЛЕЛЮХ, заступник директора Департаменту з питань корпоративних відносин).

3. Про звіт Фонду майна Автономної Республіки Крим та регіональних відділень ФДМУ щодо виконання планових завдань з надходження орендної плати до Державного бюджету України за 9 місяців 2006 р. та результати заходів з ліквідації заборгованості орендарів з орендної плати (доповідач – С. Ю. ЛЕДОМСЬКА, заступник Голови ФДМУ).

4. Про хід інвентаризації об'єктів інтелектуальної власності держави (доповідач – В. Я. ГАЙДУК, директор Департаменту оцінки майна та оціночної діяльності).

5. Про виконавську дисципліну у структурних підрозділах ФДМУ за 6 місяців 2006 р. (доповідач – О. О. РУДЕНКО, заступник директора Департаменту організаційного забезпечення роботи Голови ФДМУ).

6. Про затвердження Заходів ФДМУ щодо погашення і недопущення зростання кредиторської та дебіторської заборгованості, а також зведених графіків погашення дебіторської та кредиторської заборгованості в установах ФДМУ (доповідач – О.

В. ДЬЯКОВА, заступник директора Департаменту фінансової роботи).

7. Про затвердження орієнтовного плану роботи колегії ФДМУ в I півріччі 2007 р.

Доповідач з першого питання заступник Голови ФДМУ **А. С. Гриненко** повідомив, що у результаті вжитих ФДМУ заходів щодо забезпечення виконання планових завдань за 9 місяців 2006 р. від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, надійшло коштів у сумі 339,22 млн грн. До загального фонду Державного бюджету України перераховано 335,44 млн грн., що становить 89 % запланованого на звітний період надходження коштів (або 16 % річного планового завдання). Далі А. С. Гриненко зупинився на проблемі удосконалення законодавства з питань приватизації. Зокрема, доповідач наголосив на потребі затвердження нової програми приватизації як складової Програми управління державною та комунальною власністю з урахуванням прийнятого у жовтні ц. р. Закону України «Про управління об'єктами державної власності». Також доповідач здійснив аналіз проблем, які перешкоджають виконанню плану приватизації. Так, особливо багато питань виникає стосовно реалізації майна, яке передається до ФДМУ від міністерств та відомств. Наприкінці виступу були сформульовані пріоритетні напрями діяльності ФДМУ на сучасному етапі: створення привабливого інвестиційного клімату в державі, надійної системи протидії відчуженню державного майна та корпоративних прав поза процесами приватизації; сприяння виходу держави на світовий фондовий ринок; удосконалення нормативно-правової бази щодо приватизації та ін.

Про стан управління державними корпо-

ративними правами доповів заступник директора Департаменту з питань корпоративних відносин **В. В. Лелюх**. Загалом за звітний період ФДМУ досяг певних позитивних результатів, зокрема зменшено заборгованість із виплати заробітної плати працівникам, посилено роботу щодо реалізації прав держави як акціонера, розпочато роботу із запровадження системного контролю за станом управління державними корпоративними правами в регіональних відділеннях ФДМУ. Так, станом на 01.07.2006 в управлінні регіональних відділень перебуває 604 ВАТ, у статутному фонді яких є державна частка. Далі доповідач окреслив коло проблем, які виникають під час управління корпоративними правами держави (наприклад, ігнорування товариствами звернень щодо проведення чергових загальних зборів акціонерів, необрання до органів управління товариств представника держави тощо), та визначив шляхи їх розв'язання. Одним із них є удосконалення відповідної законодавчо-нормативної бази.

Проблема неузгодженості окремих нормативно-правових актів та потреба підготовки нових законопроектів постають і під час здійснення ФДМУ функцій орендодавця державного майна. Про динаміку розвитку орендних відносин в Україні, про стан надходження орендної плати та виконання відповідних бюджетних завдань, а також про нові законопроекти стосовно оренди доповіла заступник Голови ФДМУ **С. Ю. Ледомська**. Так, ФДМУ були розроблені Порядок надання орендарю згоди орендодавця державного майна на здійснення невід'ємних поліпшень орендованого державного майна та Порядок взаємодії органів приватизації в частині забезпечення контролю за ефективним виконанням функцій орендодавців державного майна та використанням орендованого державного майна. Загалом станом на 01.11.2006 держава як орендодавець одержала коштів у сумі 266,20 млн грн., що становить 95 % виконання річного завдання з надходження коштів від оренди.

Темою доповіді директора Департаменту оцінки майна та оціночної діяльності **В. Я. Гайдюка** було висвітлення діяльності ФДМУ щодо проведення інвентаризації об'єктів інтелектуальної власності, що належать державі або були створені за державні кошти. Станом на 13.11.2006 виявлено 874 таких об'єкти. ФДМУ вживає заходів для вчасного та належного виконання завдань, поставлених перед ним Президентом України і Урядом стосовно

інвентаризації об'єктів інтелектуальної власності держави. Так, разом з іншими міністерствами та відомствами ФДМУ було розроблено Порядок визначення оціночної вартості об'єктів права інтелектуальної власності, що перебувають у державній власності або були створені (придбані) за державні кошти, з метою зарахування на бухгалтерський облік. У жовтні ц.р. у ФДМУ було проведено міжвідомчу нараду з цього питання, а за її результатами організовано семінар для начальників регіональних відділень та відповідне навчання працівників ФДМУ. Також ФДМУ здійснює роботу, спрямовану на укладення договору співробітництва з Департаментом інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України, Державним підприємством «Український інститут промислової власності», та низку інших заходів.

З інформацією про виконавську дисципліну у структурних підрозділах ФДМУ виступила заступник директора Департаменту організаційного забезпечення роботи Голови ФДМУ **О. О. Руденко**. Загалом у ФДМУ в I півріччі 2006 р. із 3 637 доручень вищих органів влади несвоєчасно було виконано 13, що становить 0,4 % загальної кількості доручень з кінцевим терміном виконання, які надійшли у звітному періоді. Проблемним питанням є якість підготовки документів усіх рівнів, тому важливо підвищувати персональну відповідальність як керівництва, так і виконавців за якість та своєчасне виконання доручень вищих органів влади.

Стосовно Заходів ФДМУ щодо погашення і недопущення зростання кредиторської та дебіторської заборгованості, а також зведених графіків погашення дебіторської та кредиторської заборгованості в установах ФДМУ доповіла заступник директора Департаменту фінансової роботи **О. В. Дьякова**. Заходи та графіки після обговорення були затверджені рішенням колегії.

Наприкінці засідання Голова ФДМУ **В. П. Семенюк** ознайомила присутніх з орієнтовним планом роботи колегії в I півріччі 2007 р., який після обговорення було затверджено з урахуванням пропозицій членів колегії.

Докладно про засідання колегії – в газеті «Відомості приватизації» № 46 (435) від 29 листопада ц. р.

РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ

за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації,
здійсненого протягом III кварталу 2006 р.*

Згідно з вимогами статей 7 та 27 Закону України «Про приватизацію державного майна» щодо контролю державними органами приватизації за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна (далі – договір), постанови Кабінету Міністрів України від 12.09.97 № 1012 «Про порядок контролю за діяльністю підприємств, приватизація яких здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України» та наказом Фонду державного майна України (далі – Фонд) від 27.02.04 № 372 протягом III кварталу 2006 р. проведено перевірку стану виконання покупцями державного майна умов укладених договорів. Здійснений контроль показав таке.

1. Загальні дані про результати контролю, здійсненого протягом III кварталу 2006 р.

На обліку органів приватизації перебувають 12 273 договори, з них:

договорів купівлі-продажу пакетів акцій акціонерних товариств – 1 099;

договорів купівлі-продажу об'єктів малої приватизації – 7 860;

договорів купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва (ОНБ) – 3 314.

Із загальної кількості зазначених договорів станом на 01.10.06 органами приватизації контролюється стан виконання умов 4 270 договорів, решта (8 003 договори) – це договори, умови яких уже виконані, внаслідок чого ці договори знято з контролю.

Протягом звітної квартили перевірено стан виконання умов за 1 209 договорами, що становить 28,3 % кількості договорів, які перебувають на контролі.

За результатами здійсненої протягом звітної квартили роботи можна зробити такі загальні висновки.

Динаміка загальних показників виконання покупцями взятих зобов'язань не погіршилася. Так, якщо у 2005 р. за результатами перевірок кількість договорів, за якими були виявлені порушення, становила 12,9 % їх загальної кількості, то у звітному кварталі частка таких договорів становить 11,3 %.

У кожному випадку встановлення порушення до покупців були застосовані відповідні санкції, передбачені законодавством та договорами.

2. Аналіз стану виконання умов договорів окремих груп об'єктів приватизації

У розрізі окремих груп об'єктів з числа зазначених вище стан виконання умов їх продажу (за накопичувальним підсумком) є таким.

З усіх договорів, які перебувають на контролі органів приватизації, найбільша кількість порушень фіксується за договорами купівлі-продажу ОНБ. Із 3 314 договорів цієї групи невиконання умов встановлено за 430 договорами (12,9 % загальної кількості договорів цієї групи). Неналежне виконання умов зафіксовано за 62 договорами (1,9 %). Термін виконання умов не закінчився за 1 329 договорами (40,1 %). У повному обсязі виконано умови 1 493 договорів (45,1 %).

Із загальної кількості договорів об'єктів малої приватизації (7 860) умови у повному обсязі виконано за 5 497 договорами (69,9 % загальної кількості). Невиконання умов виявлено за 124 договорами (1,6 %). Неналежне виконання умов (порушення термінів) має місце за 59 договорами (0,8 %). Термін виконання умов не став за 2 180 договорами (27,7 %).

На обліку органів приватизації перебуває 1 099 договорів купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств. Повне і своєчасне виконання умов зафіксовано за 861 договором (78,3 % загальної кількості). Неналежне виконання умов, тобто відставання від передбачених договорами термінів, допущено покупцями за 9 договорами (0,8 %). Невиконання умов зафіксовано за 68 договорами (6,2 %). За 161 договором (14,6 %) терміни виконання умов не закінчилися.

Серед зазначених договорів купівлі-продажу пакетів акцій 177 договорів стосуються підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. З них на обліку центрального апарату Фонду перебуває 100 договорів, у регіональних відділеннях – 77.

Стан виконання цих договорів є таким:

за 134 договорами (75,7 % загальної кількості) умови виконано в повному обсязі;

18 договорами (10,2 %) зобов'язання тривають (інвестиційні зобов'язання та інші зобов'язання, виражені в грошовій формі, виконані, а за іншими зобов'язаннями кінцеві терміни їх виконання не закінчилися);

23 договорами (13,0 %) кінцеві терміни здійснення інвестицій та виконання інших зобов'язань тривають;

2 договорами (1,1 %) зафіксовано невиконання умов.

На сьогодні здійснюються заходи щодо забезпечення безумовного виконання цих договорів, а в разі недосягнення позитивних результатів до покупців будуть вжиті заходи щодо розірвання договорів та повернення об'єктів у державну власність.

* За наказом Фонду державного майна України від 23.10.2006 № 1621.

3. Дані щодо стану виконання покупцями об'єктів приватизації найбільш характерних умов договорів

Порушення термінів розрахунків за придбані об'єкти приватизації встановлено за 10 договорами (майже 1 % перевірених). Такі випадки виявлені регіональними відділеннями Фонду по Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Луганській, Полтавській, Чернігівській областях та Фондом майна Автономної Республіки Крим (АРК). Наприклад, покупцем (ТОВ «БМУ-2-ПТД») нежитлового приміщення у м. Вінниці було порушено термін сплати вартості цього об'єкта, що під час перевірки встановлено Регіональним відділенням Фонду по Вінницькій області. У цьому випадку покупцю нарахований штраф у сумі 30,8 тис. грн., який він не сплатив, що спонукало регіональне відділення розпочати претензійно-позовну роботу щодо його стягнення в судовому порядку.

Регіональним відділенням по Чернігівській області за несвоєчасну сплату за придбаний об'єкт – цілісний майновий комплекс ПМК-10 «Укррибгоспу» (с. Новий Білоус) покупцю (фізична особа) нараховано пеню в сумі 5,4 тис. грн.

Недотримання термінів державної реєстрації нової форми власності придбаних об'єктів приватизації виявлено за 10 договорами (майже 1 % перевірених) регіональними відділеннями Фонду по Дніпропетровській, Запорізькій, Харківській, Сумській та Одеській областях. Однією з причин несвоєчасної реєстрації є зволікання органів місцевого самоврядування з її оформленням.

Факти невиконання зобов'язань щодо збереження або забезпечення певного виду діяльності приватизованих об'єктів зафіксовано за 3 договорами (0,3 % перевірених) регіональними відділеннями Фонду по Дніпропетровській, Сумській та Чернігівській областях. Так, Регіональним відділенням Фонду по Дніпропетровській області встановлено, що покупцем (фізична особа) не збережено вид діяльності об'єкта соціальної сфери «Ідальня № 2» (м. Кривий Ріг). За це порушення регіональним відділенням покупцю нарахований штраф у сумі 3,02 тис. грн. та розпочато претензійно-позовну роботу щодо його стягнення в судовому порядку.

Регіональним відділенням по Сумській області за договором купівлі-продажу об'єкта приватизації – лазня (сmt Степанівка) – на його вимогу від покупця (фізична особа) не отримано інформації про збереження покупцем виду діяльності об'єкта та стан виконання інших зобов'язань, передбачених договором, що свідчить про невиконання умов договору. Регіональне відділення звернулося до прокуратури Сумської області з метою здійснення передбачених законодавством заходів для спонукання покупця до виконання умов договору.

Фактів порушень виконання власниками приватизованих об'єктів зобов'язань щодо збереження або

збільшення обсягів виробництва продукції (послуг) упродовж звітного кварталу не виявлено.

Органами приватизації перевірено стан виконання покупцями зобов'язань щодо збереження існуючої на момент приватизації кількості робочих місць та створення нових. На контролі органів приватизації перебувають 497 договорів (11,6 % загальної кількості договорів, які контролюються органами приватизації), що містять умови продажу щодо збереження кількості робочих місць, які існували на об'єктах на момент їх приватизації, та 279 договорів (6,5 %) – щодо створення нових.

Протягом звітного кварталу органами приватизації перевірено 89 договорів (7,4 % загальної кількості), що містять умови збереження покупцями існуючої на об'єктах на момент приватизації кількості робочих місць, та 56 договорів (4,6 %) – щодо створення нових.

Результати цих перевірок свідчать, що існуюча на момент приватизації кількість робочих місць на підприємствах, щодо яких укладено зазначені 89 договорів, становила майже 102,0 тис. од. Перевірками виконання покупцями зазначеної умови встановлено, що зараз їх кількість становить 105,6 тис. од. Тобто, власниками у післяприватизаційний період збережено робочі місця, які існували на момент приватизації, та додатково створено майже 3,6 тис. нових робочих місць.

Наприклад, у Черкаській області за договором купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Уманьферммаш» покупцем (ВАТ «Маріупольський завод ім. Ілліча») на підприємстві збережені 932 робочих місця, які існували на момент його приватизації, та створено нові. На момент перевірки на підприємстві існувало 1 722 робочих місця.

На виконання зобов'язання щодо створення нових робочих місць (56 договорів) власниками придбаних об'єктів за період реалізації зобов'язань створено 1 822 робочих місця – майже на тисячу робочих місць більше, ніж передбачалося договорами.

У Дніпропетровській області на виконання умов договору купівлі-продажу ОНБ (5-й пусковий комплекс ВАТ «Дніпродзержинський завод електричних виконавчих механізмів») покупцем (ТОВ «Артметалтехнологія») об'єкт добудовано. На створеному підприємстві експлуатується 470 нових робочих місць.

В Одеській області за договором купівлі-продажу Чорноморської птахофабрики покупцем (ТОВ з іноземними інвестиціями «Трансінвестсервіс», м. Одеса) додатково створено 80 робочих місць.

У ході проведення перевірок органами приватизації зафіксовано створення значної кількості нових робочих місць на підприємствах, договорами яких такі зобов'язання покупців передбачені не були. У звітному кварталі виявлено 88 договорів, за якими зафіксовано створення 656 нових робочих місць.

Наприклад, у Миколаївській області за договором купівлі-продажу частини будівлі кафе «Мрія» за рахунок покупця (ТОВ «ДЖІ енд KEY ПЛЮС») проведено її

реконструкцію вартістю 363,7 тис. грн. та створено 27 нових робочих місць, що не було передбачено умовами договору. Зараз об'єкт експлуатується як супермаркет.

Мають місце і інші приклади, коли завдяки добросовісній діяльності власників приватизованих об'єктів та ефективному контролю з боку органів приватизації досягнуто позитивних результатів не лише в фінансових, економічних, але і в соціальних аспектах реалізації приватизаційних завдань у регіонах і в державі в цілому.

Результати перевірок стану виконання інвестиційних зобов'язань та інших зобов'язань, виражених у грошовій формі, свідчать, що такі зобов'язання містять 853 договори купівлі-продажу пакетів акцій, 440 договорів купівлі-продажу об'єктів малої приватизації і 84 договори купівлі-продажу ОНБ.

Загалом зазначеними договорами передбачено здійснення інвестицій у підприємства протягом 1995 – 2016 рр. на загальну суму 9,1 млрд грн., 1,44 млрд дол. США та 19,26 млн євро., у тому числі станом на 16.10.2006 – 5,68 млрд грн., 523,86 млн дол. США., 19,26 млн євро. Фактично станом на 16.10.2006 українські підприємства одержали 5,62 млрд грн., 573,76 млн дол. США та 72,0 млн євро, що в перерахунку в національну валюту становить 7,668 млрд грн. Тобто це помітно перевищує обсяг інвестицій, передбачених на цей період умовами договорів.

За окремими групами договорів ці цифри розподіляються так.

Договорами купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств передбачено надходження у них у період з 1995 р. до 2016 р. коштів на загальну суму 8,31 млрд грн., 1,44 млрд дол. США та 19,26 млн євро. У тому числі стратегічно важливі для економіки та безпеки держави підприємства протягом зазначеного періоду мають одержати 4,76 млрд грн., 1,18 млрд дол. США та 410,0 тис. євро.

Фактично у період з 1995 р. до 16.10.2006 на підприємства надійшло інвестицій:

за всіма договорами купівлі-продажу пакетів акцій у розмірі 5,27 млрд грн., 572,18 млн дол. США та 72,0 млн євро;

у тому числі за договорами купівлі-продажу пакетів акцій стратегічно важливих для економіки і безпеки держави підприємств – 3,127 млрд грн., 355,9 млн дол. США та 859,7 тис. євро (за умовами зазначених договорів у цей період має надійти 2,82 млрд грн., 319,47 млн дол. США та 410,0 тис. євро).

Договорами купівлі-продажу ОНБ заплановано надходження інвестицій у період з 1995 р. до 16.10.2016 – 477,33 млн грн. і 4,01 млн дол. США, а станом на 16.10.2006 – 93,01 млн грн., 2,01 млн дол. США. Фактично станом на 16.10.2006 внесено 130,72 млн грн. і 299,76 тис. дол. США.

Поряд із загальним перевищенням надходжень інвестицій за цією групою договорів має місце невиконан-

ня інвестиційних зобов'язань за договором купівлі-продажу ОНБ профілакторію на 200 місць (власник ВАТ «Укртранснафта»), яке встановлене Фондом майна АРК. У зв'язку з цим Фондом майна АРК здійснюється претензійно-позовна робота щодо розірвання договору купівлі-продажу зазначеного об'єкта і повернення його у державну власність.

Договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації передбачено у період до 2016 р. здійснення інвестицій на загальну суму 320,414 млн грн. і 1,02 млн дол. США, а станом на 16.10.2006 – 204,387 млн грн., 1,02 млн дол. США. Фактично станом на 16.10.2006 надійшло 221,1 млн грн. і 1,28 млн дол. США.

Перевищення фактичних інвестиційних надходжень у підприємства порівняно з плановими досягнуто за рахунок випередження покупцями термінів виконання інвестиційних зобов'язань (та перевиконання їх обсягів) за рядом договорів та завдяки своєчасному контролю за процесом інвестування з боку органів приватизації.

Заінтересованість інвесторів, як свідчать результати спостережень, викликають підприємства базових галузей економіки, а саме: чорної та кольорової металургії (обсяг інвестицій становить 2,113 млрд грн. та 267,42 млн дол. США), машинобудування та металообробки (968,75 млн грн. та 36,24 млн дол. США), енергетичної та паливної промисловості (833,62 млн грн., 57,92 млн дол. США та 71,1 млн євро).

Результати аналізу напрямів залучення інвестицій свідчать, що більша частина із залучених інвестицій спрямовується на технічне переозброєння та реконструкцію виробництв (2,83 млрд грн., 291,0 млн дол. США), що є необхідним для розвитку виробничої бази підприємств для випуску конкурентоспроможної продукції.

Наступними напрямками залучення інвестицій за кількісними показниками є погашення кредиторської заборгованості підприємств, у тому числі із заробітної плати (1 008,85 млн грн., 81,32 млн дол. США та 71,14 млн євро) і поповнення обігових коштів підприємств (547,18 млн грн. та 142,68 млн дол. США).

Водночас за деякими договорами перевірки зафіксовано невиконання інвестицій у запланованих договорами обсягах на визначену дату. Загальна сума такої заборгованості на кінець звітного кварталу становить 467,167 млн грн., 8,97 млн дол. США. З них тільки за договором купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Херсонобленерго» заборгованість становить 392,41 млн грн. На сьогодні вирішення проблемних питань за цим договором здійснюється за відповідними дорученнями Кабінету Міністрів України на міжвідомчому рівні.

Факт несвоєчасного внесення коштів на реконструкцію пансіонату та благоустрій паркової зони в сумі 50,0 тис. грн. зафіксовано Фондом за договором купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Пансіонат з лікуванням «Донбас» від 12.02.2004 № КПП-439. За несвоєчасне внесення коштів покупець (ТОВ «Туристична фірма

«САМ») сплатив штраф у сумі 9,9 тис. грн.

Фонд контролює стан виконання умов 15 договорів купівлі-продажу пакетів акцій енергетичних компаній.

Протягом 1996 – 2006 рр. на розвиток цих компаній, погашення простроченої кредиторської заборгованості та поповнення обігових коштів передбачається здійснити інвестицій на загальну суму 1,041 млрд грн. та 13,25 млн дол. США. Станом на 16.10.2006 здійснено інвестицій на суму 650,75 млн грн. та 13,25 млн дол. США (фактичне невиконання за обсягами надходжень коштів порівняно із запланованими обсягами пояснюється заборгованістю з інвестування за договором купівлі-продажу ВАТ «Херсонобленерго», як це було зазначено вище).

У III кварталі Фондом здійснено перевірку стану виконання умов договору купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Криворіжсталь» від 28.10.05 № КПП-497. За результатами перевірки встановлено, що покупцем («Міттал Стіл Німеччина ГмБХ») не виконуються зобов'язання, передбачені умовами договору в частині, яка стосується утримання та розвитку соціальної сфери. Згідно із законодавством Фонд забезпечує відповідне реагування за встановленими фактами порушень.

4. Заходи, вжиті державними органами приватизації з метою усунення фактів порушень умов продажу об'єктів приватизації

У всіх виявлених випадках порушення покупцями взятих зобов'язань органами приватизації здійснювалася необхідна претензійно-позовна робота. Зокрема, крім заходів щодо стягнення штрафів, пені і неустойок (загальна сума за наростаючим підсумком становить 11,83 млн грн. та 149,95 тис. дол. США), після використання всіх можливостей досудового врегулювання проблем у напрямі забезпечення реалізації цих умов здійснювалися дії щодо розірвання (визнання недійсними) договорів та повернення об'єктів приватизації в державну власність.

Станом на 01.10.06 у власність держави повернуто 213 об'єктів приватизації (80 – пакети акцій, 39 – ЦМК і 94 – ОНБ). За 196 договорами продовжується претензійно-позовна робота щодо їх розірвання (визнання недійсними) і повернення об'єктів приватизації в державну власність (28 – пакети акцій, 32 – ЦМК та 136 – ОНБ).

З числа повернутих у державну власність об'єктів приватизації повторно продано 126 об'єктів, у тому числі 44 пакети акцій; 58 ОНБ; 24 ЦМК.

Загальна сума коштів, одержаних від повторного продажу повернутих державі за рішеннями судів об'єктів, становить 82,257 млн грн. (для порівняння: від першого продажу цих об'єктів було одержано 41,388 млн грн.).

5. Приклади позитивних результатів роботи щодо забезпечення реалізації умов договорів купівлі-продажу

Перевірками, здійсненими органами приватизації,

зафіксовано приклади поліпшення виробничого та фінансового стану приватизованих підприємств унаслідок успішної реалізації власниками взятих зобов'язань.

Так, у Дніпропетровській області за договором купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Проектний і проектно-конструкторський інститут «Металургавтоматика» покупцем (НВФ «Дніпротехсервіс») здійснено інвестицій у сумі 59,976 тис. грн., які спрямовано на поставку процесорного контролера для розробки контурів управління технологічними процесами, створеного інститутом АСУ. За 6 міс. 2006 р., порівняно з I півріччям 2005 р., збільшилися обсяги виробництва з 1,36 млн грн. до 1,44 млн грн., або на 1,05 %. Середня заробітна плата персоналу зросла з 1 102,00 грн. до 1 184,00 грн., або на 7,5 %. Крім того, на підприємстві збережені вид діяльності та номенклатура виробництва.

В АРК під час перевірки виконання умов договору купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Завод «Фіолент» встановлено, що на підприємстві значно поліпшилися фінансові, економічні та соціальні показники діяльності підприємства (порівняно з доприватизаційним періодом) за рахунок здійснення модернізації та реконструкції підприємства, розроблення нових технологій, запровадження випуску нових видів продукції, впровадження інноваційних проектів, освоєння нових ринків збуту продукції, удосконалення системи заробітної плати і матеріального стимулювання працівників. Так, обсяг виробництва збільшився майже у 2,5 раза (у 2000 р. – 38,83 млн грн., у 2005 р. – 98,69 млн грн.), обсяг реалізації продукції зріс майже у 2,3 раза (у 2000 р. – 42,64 млн грн., у 2005 р. – 96,76 млн грн.), чистий прибуток збільшився приблизно в 1,5 раза (у 2000 р. – 3,03 млн грн., у 2005 р. – 4,61 млн грн.). Середньомісячна заробітна плата працівників зросла майже у 3 рази (у 2000 р. – 276,5 грн., у 2005 р. – 822,1 грн.).

Зазначені приклади свідчать про те, що ефективні власники придбаних у держави об'єктів в умовах ринкової економіки, з метою розвитку власного виробництва, здійснюють інвестиції у зазначені об'єкти в обсягах значно більших, ніж це передбачено договорами. Тому актуальним завданням органів приватизації, поряд з іншими, є пошук ефективного власника та контроль за його діяльністю у післяприватизаційний період в частині забезпечення виконання умов договорів.

6. Загальні питання роботи щодо забезпечення реалізації умов продажу державного майна

Центральний апарат Фонду, його регіональні відділення та Фонд майна АРК забезпечили виконання вимог відповідних організаційно-розпорядчих актів щодо обсягів охоплення укладених договорів перевіркою стану виконання їх умов та термінів подання своїх звітів до Фонду. Кращими регіональними відділеннями в частині якості організації та здійснення контролю, підготовки звітності, відпрацювання пропозицій

щодо подальшого нормативного та методологічного забезпечення цієї роботи є регіональні відділення Фонду по Дніпропетровській, Закарпатській, Львівській, Тернопільській, Черкаській, Івано-Франківській та Чернігівській областях, по м. Києву та Фонд майна АРК.

У червні цього року колегією Фонду було розглянуто питання стану виконання власниками приватизованих об'єктів умов договорів за результатами контролю, здійсненого державними органами приватизації протягом 2005 р. Було прийнято рішення про необхідність посилення контролю та моніторингу стану виконання умов договорів купівлі-продажу стратегічно важливих для економіки та безпеки держави підприємств, особливо металургійної, нафтопереробної та вугледобувної галузей промисловості. Департаменту постприватизаційного супроводження (далі – Департамент) було поставлено завдання брати участь у супроводженні законопроектів, що належать до його компетенції, у Верховній Раді України та продовжувати практику залучення до здійснення перевірок стану виконання умов договорів купівлі-продажу представників профспілкових організацій. На виконання зазначеного рішення у звітному кварталі проведено роботу з урахуванням вищезазначених вимог.

Значна увага приділялася практичним проблемним питанням. Найчастіше продовжують виникати проблеми у відносинах органів приватизації з власниками недобудов у частині договірних умов щодо своєчасного завершення будівництва та введення об'єктів в експлуатацію. Порушення такої вимоги договору в багатьох випадках відбувається не з вини власника, а у зв'язку з тим, що він не має змоги своєчасно отримати від органів місцевого самоврядування необхідної документації, що стосується земельної ділянки, без якої розпочати будівництво згідно із законодавством неможливо. І хоча пропозиції з вирішення зазначених питань викладено у відповідних законопроектах, про що поінформовано уряд, на сьогодні зазначені проблеми ще не вирішені.

Не менш актуальним залишається вирішення на законодавчому рівні питання припинення існуючих схем уникнення виконання покупцями взятих зобов'язань: додаткова емісія акцій з метою зменшення розміру пакета акцій, що є об'єктом договору купівлі-продажу, відчуження майна акціонерних товариств, штучне банкрутство, багаторазовий перепродаж об'єкта без погодження з органом приватизації тощо.

У рамках Консультаційного проекту Уряду Німеччини з питань приватизації Департамент підготував перелік питань, що потребують консультації спеціалістів приватизаційного відомства Німеччини, головні з яких стосуються досвіду європейських держав та Росії з питання практичного здійснення та нормативного забезпечення реалізації процедури повернення у власність держави відчуженої в процесі приватизації земельної ділянки в разі невиконання її покупцем умов договору.

Заплановано проведення у IV кварталі поточного року семінару для працівників органів приватизації центральних та південних регіонів України з питань післяприватизаційного супроводження об'єктів приватизації. Аналогічні семінари проведені у містах Дніпропетровську та Львові для працівників органів приватизації східних та західних областей.

У свою чергу, німецьким колегам надається інформація про набутий Департаментом досвід у сфері післяприватизаційного супроводження об'єктів приватизації.

Триває робота спеціалістів Департаменту у комісіях з приватизації об'єктів з метою відстеження правильності формулювання умов договорів – для запобігання подвійного тлумачення норм, визначення конкретних термінів та обсягів їх виконання. Під час комплексної перевірки роботи відповідних структурних підрозділів у регіональних відділеннях Фонду відслідковується їх участь у зазначених комісіях та наявність затверджених на місцях потрібних для цього власних нормативних документів.

Триває робота, спрямована на врегулювання проблемних питань, які виникли у договірних відносинах між Фондом та власниками пакетів акцій ВАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат», ВАТ «Херсонський бавовняний комбінат», ВАТ «Чорноморський суднобудівний завод».

На виконання доручення Голови Фонду щодо підготовки бюджетного запиту до проекту Державного бюджету України на 2007 р., відповідно до вимог, визначених Порядком розробки матеріалів для складання проекту Державного бюджету України, затвердженим наказом Фонду від 26.10.05 № 2836, Департаментом розроблені пропозиції, якими передбачено відшкодування органам приватизації частини коштів, які формуються у державному бюджеті за рахунок штрафів, нарахованих органами приватизації у разі невиконання власниками приватизованих об'єктів умов договорів. Необхідність прийняття такої норми полягає в тому, що на сьогодні органи приватизації на виконання вимог законодавства та умов договорів виконують важку і довготривалу роботу, яка полягає у здійсненні претензійно-позовної роботи, вагома частина якої триває декілька місяців по кожній справі, розшуку власників, проведенні неодноразових перевірок із виїздом на об'єкт тощо, що створює додаткову напруженість у роботі працівників органів приватизації щодо здійснення ними основних функціональних обов'язків. Але, незважаючи на це, органами приватизації протягом 10 років до державного бюджету перераховуються стягнуті з власників об'єктів приватизації штрафи, середньорічний обсяг яких становить 700 – 900 тис. грн.

Протягом звітнього кварталу Департамент продовжував інформувати про результати своєї діяльності населення через засоби масової інформації, в тому числі шляхом її розміщення на сайті Фонду.